

El foc de la vida

La veu de Meritxell Nus sona amb autoritat en aquest poemari, un recorregut vital vestit amb les progressives facetes del foc.

A la primera part d'*Alzines, mascares, estalzi* les paraules tenen la força de la joventut. Hi ha els orígens estimats, un lloc humil que esdevé mític quan la poeta n'és lluny. Es tracta d'un espai, cada persona coneix el seu, on sempre es pot tornar i amb amor, convertir-lo en un paradís irrepetible. Allí la música és un gran regal i les notes prenen una embranzida, una ardor intensa i una alçada com les guspies, xàdigues, que salten de la foguera i comuniquen llum i bellesa arreu. Oblidant les mascares, oblidant el sutge, dos graus de la foscor, que també és vida, ens preparem per a camins menys plaents que els de la colla i el de la celebració. Però abans hi ha Sant Joan, la culminació dels bells auguris, que al llibre constitueix el títol d'un bell poema en forma de poguera o d'arbre, segons com es miri, amb tot allò que és a punt de cremar i, doncs, de desaparèixer com a objecte individual.

Les persones fetes a muntanya i coneixedores del pla tenim sovint un gran foc a dins que ens fa mirar el cel i no espantar-nos, posar els peus ben fermes a terra

i no enfonsar-hi les sabates. Acostumem a covar anhels que van més enllà d'allò quotidià. Aquest és el cas de la Meritxell Nus.

A la segona part del seu poemari, hi descobreixo una obertura cap al món. L'amor a tot allò que ha donat nom a les coses de cada dia, des de la solidesa de l'origen, permet a la poeta caminar, allunyar-se per viure, però també per veure-hi des de lluny. Atalaiar. S'inicia un viatge desimbolt i variat que obre horitzons, que explora altres formes d'encendre, d'il·luminar, de convidar en rotllana. De convocar l'aigua.

El desig no és fàcil de sostenir perquè ho abrusa tot, mentre que el no-desig, per lleuger, és sostenible.

Meritxell Nus convenç per la seva força expressiva, per un repte que imposa al lector, requereix al costat de la llenya, de la flama, de la brasa, de la negror de l'estalzi i de les mascare. Perquè la vida del foc recull un tarter d'imatges que afecten els humans, la vida de cada persona "al ras dels anys". I són també imatges de la creació. L'incendi, l'obra, s'aconsegueix reunint materials, invocant la flama per a la combustió, barrejant estràbics ingredients fins a un resultat, sovint exigiu, però personal i, per tant, únic, comunicable.

Aquests branquillons escanyolits, aquestes casques d'ametlla o de nou, la teia, unes quantes branques i alguns troncs amb què Meritxell Nus ha preparat la feina, la foguera, seran causa de la llum, de les aromes, de l'escalfor, dels nostres petits o grans incendis. S'hi acostarà una persona, unes quantes, bastants o mol-

tes a celebrar la poesia, a escalfar-se amb els mots, per bandejar el fred, que és el no-desig. Potser la màgia de les brases atraurà una multitud. I, la percepció que la grisor de la cendra amaga un sentit per als humans, garbellarà els millors records d'una bella estona “quadern en carn oberta”, d'unes paraules triades que han fet diana en nosaltres, en cada una i en cada un.

Li desitjo encara infinitat de paraules i molts dies per captivar-les.

MARIA BARBAL

Moriran els noms

Font Maranyana i serra Mola, Posa,
collada de les Forques, riu Farrera,
es Castellassos, roca Dormidora,
pla d'Estavell, es Fontanals, Fenera,
corral des Bous, pla de la Rata i més.

Seguiran les muntanyes, tan tranquil·les,
a l'esclat d'una humanitat desfeta.
I seguiran piramidals, serenes,
en l'infinit aplom meditatiu
guardant el temps i el cor d'aquest planeta.

I moriran, de cop o lentament,
els mots dels llocs d'antiga anomenada,
topònims orogràfics que responen
molt més enllà dels segles i del plàstic.
Voldria dir-te que seran eterns,

que aquests topants i el seu bateig tindran
l'abast il·limitat del senseespai.
Però ser aquí no és per sempre

tampoc per cap dels noms

per molt que, en declamar-los, fulgurin
en les obagues i els barrancs
que us guarden les ramades.

Retorn

Davallaràs ben sola des del profund
d'un breu instant d'eternitat agresta
i en la tornada del viatge immens
se't farà clara la paraula ombrívola
que t'explicava el viure antic dels pares.

Ara només tens el retorn salvatge
al més preuat sentit del caminar
cap al futur alat dels cims nevats.

I si el profund endins és cap amunt
entens la direcció de les alzines.
I busques avions que pugin lents
i notes *in crescendo* que sostinguin
el cant de les aloses despullades,
el ball de les campanes desvagades,
el riure angèlic dels captius celestes
i el brill del sol que fa dringar els estels.

Però el retorn és un camí de terra
i el cos elemental és la matèria.
La carn que et configura i et recorda
què és tenir desig per ser dins l'altre.

Un lloc central

L'armari fosc dels cops de puny al ventre
ocupa un lloc central al menjador
d'aquesta casa nova d'ulls esquerps
que espera el temps de fer-se la claror.

Un lloc central, un punt, un front, un nucli
al mig del cos,
on se situa el blau negrós del bac
fet carn, fet sang, fet sentiment errant.

Al mig del cos m'habita aquest estómac
aferrallat i atapeït de fum:
la més lenta combustió del gust
que fa la llenya verda a les altures.

Només
la marca resta al fons d'aquesta pell:

cases d'enlloc, adolorides,
al centre se'm reviuén.

© dels textos: Meritxell Nus i Gallart, 2022
© del pròleg: Maria Barbal i Farré, 2022
© de la il·lustració de la coberta: Rosa Pach Culleré, 2022
© d'aquesta edició: Pagès Editors, S L, 2022
Sant Salvador, 8 – 25005 Lleida
www.pageseditors.cat
editorial@pageseditors.cat
Primera edició: setembre de 2022
ISBN: 978-84-1303-400-3
DL: L 575-2021
Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, S L
www.bobala.cat

◀ imprès a lleida ▶

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.